

Σειρά Ποντιακῶν καὶ Λαογραφικῶν ἐκπομπῶν. *Thessalon 7 15-2-58*
Dec 1900

.....Σ ἦ μ α

Ο.- θά ἀκούσετε τῇ Λαογραφικῇ μας ἐκπομπῇ " Ποντιακοὶ 'Αντίλαλοι " , ποῦ γράφει καὶ ἐπιμελεῖται ὁ συνεργάτης μας Στάθης Εὐσταθιάδης.

.....τὸ σῆμα σβῆνει.....

"Ὅπως εἶδαμε, ἀγαπητοὶ ἀκροαταί, σέ προηγούμενες ἐκπομπές μας, ὁ ἀποικισμός στὸν Πόντο ἔγινε κατὰ στάδια.

Ἡ Μίλητος δίαια μπορεῖ νά θεωρηθῇ σάν Μητρόπολη, γιὰτὶ πρώτη αὐτὴ ἔστειλε τοὺς πρώτους ἀποίκους, οἱ ὅποιοι ἐξακολούθησαν τὴν ἐξάπλωσὴ τους πρὸς τὰ ἀνατολικὰ τοῦ Πόντου.

"Ὅμως καὶ ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἑλλάδα δέν μένει ἀμέτοχος σέ κατοπινούς καὶ νούργιους ἀποικισμούς.

Ἡ Μητέρα Ἑλλάδα, ἥ ἐνισχύει καὶ πλαισιώνει παληές Ἑλληνικὲς ἀποικίες, ὅπως εἶδαμε σὸ παράδειγμα τῆς Τραπεζούντας καὶ τῆς Ἀμισοῦ, ἥ ἰδρύει ἐντελῶς καὶ νούργιες ἀποικίες.

"Ἔτσι λοιπὸν πολὺ ἀργότερα ἀπὸ τὸν ~~888~~ 80 π.Χ. αἰῶνα, ποῦ εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ ἀποικισμοῦ στὸν Πόντο, ἰδρύονται ἐκεῖ δυὸ σημαντικὲς ἀποικίες, ἡ Οἰνὴ καὶ ἡ Ἰσχόπολη, ἡ κατοπινὴ Τρίπολη.

Καὶ οἱ δυὸ αὐτές πόλεις εἶναι παραθαλάσσιες.

Ἡ Οἰνὴ βρίσκεται μεταξύ Ἀμισοῦ καὶ Κοτυώρων, ἐνῶ ἡ Τρίπολη μεταξύ Κερασούντας καὶ Τραπεζούντας. (Γιά τὴ θάτσα ~~αὐτῶν τῶν πόλεων~~, μεταξύ Οἰνῆς καὶ Κοτυώρων, θ' ἀσχοληθοῦμε ἀργότερα-συμπληρωματικά.).

Καὶ γιὰ τὴν Οἰνὴ καὶ γιὰ τὴν Τρίπολη ἡ Ἱστορία τοῦ Πόντου δέν μᾶς παρουσιάζει θετικὰ στοιχεῖα, ἂν δηλαδὴ οἱ πόλεις αὐτές στάθηκαν καθαρές Ἑλληνικὲς ἀποικίες ἢ ἦσαν παλιοὶ σημιτικοὶ οἰκισμοί, ἐποικισμένοι ὕστερα ἀπὸ Ἕλληνες.

"Ἀς τὸ ποῦμε ὅμως σύντομα καὶ ἐπιγραμματικά-ὅσο μποροῦμε-: Τὸ ἐθνιστικὸ Ἑλληνικὸ πνεῦμα καὶ τὸ ἀνθρωπιστικὸ αἶσθημα τῶν Ἑλλήνων γρήγορα ἐξελληνίζουν τοὺς γηγενεῖς λαούς, τοὺς κερσιόκους.

"Ὅσοι ἐρεῦνησαν καὶ μελέτησαν κατὰ καιροὺς τὴν Ἱστορία τοῦ ἀποικισμοῦ τῶν Ἑλλήνων στὸν Πόντο, παραδέχονται ὅτι, ἡ μὲν Οἰνὴ ἰδρύθηκε

δύο ἢ δυό-μιση αἰῶνες π.Χ. ἀπὸ κατοίκων τῆς Οἰνός τῆς Ἀττικῆς, ἡ δὲ Τρίπολη, ἀρχικὰ Ἰσχόπολη, σχηματίσθηκε, μετὰ τὴν καταστροφή τῆς Ἰσχόπολης καὶ ἴσως κατὰ τὸν πρῶτο αἰῶνα μ.Χ. ἀπὸ τρεῖς γύρω ἐκεῖ μικροπολιτεῖες.

Καί, οἱ δυὸ αὐτὲς πόλεις ἀναπτύσσουν κοντὰ στίς ἄλλες ἀξιόλογο πολιτισμό, ἐνῶ ὁ ἐρχομός κι' ἄλλων ἀποίκων ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα συνεχίζεται.

Οἱ Ἕλληνες ἀποικοὶ στὸν Πόντο προσπαθοῦν νὰ ἀξιοποιήσουν ὅλη τὴν παραλία τοῦ Εὐξείνου, ἰδρύοντας πόλεις παραλιακὲς πόλεις.

Θά φθάσουν ἀργότερα ὡς τὴν χώρα τῶν Κόλχων.

Ἀλλὰ γιὰ τὴ μυθικὴ καὶ θρυλικὴ αὐτὴ περιοχὴ θά μιλήσουμε σὲ ἄλλη μας ἐμπομπή.

.....Λύρα, τραγούδι.....

Οἱ Πόντιοι δὲν καταγίνονται μόνο μὲ τὸ ἐμπόριο, δὲν ἔχουν νὰ κάνουν μόνο μὲ τὴ θάλασσα. Εἶναι σημαντικὸς ὁ πλοῦτος τῆς κτηνοτροφίας.

Στὰ καταπράσινα καὶ μυρωμένα βουνά τοῦ Πόντου στήνεται, ἰδίως κατὰ τοὺς Ἀλεξανδρινούς χρόνους) μιά ἄλλη ζωή.

Τούτη ἡ ζωὴ εἶναι ἀπαλλαγμένη ἀπὸ ἔγνοιες καὶ σκουτοῦρες. Εἶναι ζωὴ λεύτερη καὶ ἡσυχῇ, εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ βουκόλου. Λεύτερος σὲ λεύτερη ἀτμόσφαιρα ὁ βουκόλος τραγουδοῦ τὴ ζωὴ του, τὸν ἔρωτά του.

Παίζει τὰ φλογέρα του κι' ἀντιλαμβάνουν οἱ λόγγοι.

Τραγουδοῦν μαζὶ του καὶ χαίρονται τὰ πουλιά. Τὸν παθιάρικο ἦχο τῆς φλογέρας συνοδεύουν τὰ γλυκοκουδουνίσματα τῶν προβάτων.

Αὐτὴ τὴ συντροφιά ἔχει μακριὰ ἀπὸ τὴν πολυθόρυβη ζωὴ.

Ὅμως ὁ ἔρωτάς του, ἡ ἀγάπη του;

Ὁ τσοπάνης δὲν βιάζεται νὰ βραδυάση, γιὰ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ βουνό καὶ νὰ κατέβῃ στὸ χωριό, γιὰ ν' ἀνταμώσῃ τὴν ἀγάπη του. Τὴν θέλει τὴν ἀγάπη του μαζὶ του ἐκεῖ ψηλὰ στὰ βουνά, μακριὰ ἀπὸ τὰ μάτια τὰ ζηλόφθονα τοῦ κόσμου.

Ἄς εἶχα χιλίας πρόβατα καὶ πεντακόσια ἀρνόπα
ἄς εἶχα καὶ τὴν κάλη μου σὰ ψηλὰ τὰ ραβόπα!

Νά είχα χίλια πρόβατα καί πεντακόσια ἀρνάκια
νάχα καί τήν ἀγάπη μου πάνω στό βουνάλακια!

.....Λύρα, τραγούδι.....

....(μέ τή συνοδεία τῆς λύρας).....

Ἀκούστε τώρα μερικά ὁμορφα Ποντιακά δίστιχα.

"Ἀνοιξον ρίζαμ' ἀνοιξον! ἀνοιξον! μή κοιμᾶσαι!
ἐγάπησ' ἔρθεν σήν πόρτασ'! ντό πολλά ἀγαπᾶσαι!:"

Τ' ἄστρα κατηγοροῦνε με τήν νύχταν ντό γυρίζω! - - -
Σεβτάν ἔχω σό κάρδοπομ! καί πῶς νά ταγιανίζω.

Ἡ νύχτα ἔρται καί δαβαῦ/κι' ἐμέν ὕπνος κί παίρ' με!!
φοοῦμαι ρίζαμ' /ή σεβτάς σ' ἕναν κακόν θά φέρ-με.

.....Λύρα, τραγούδι.....

Ἀγαπητοί ἀκροαταί θαῤαστε καί πάλι μαζί σας τήν μεταπροσεχῇ Τετάρτη
τήν ἴδια ὥρα.

Σήν ὥραν ἀφήνομε εἶαν.

.....Σ ἦ μ α
.....

Ἀκούσατε τή Λαογραφική μας ἐκπομπή " Ποντιακοί Ἀντίλαλοι" , πού γράφει
καί ἐπιμελεῖται ὁ συνεργάτης μας Στάθης Εὐσταθιάδης..

.....τό σῆμα σβήνει.....